

Liitteet

Liite 1. Äkäslompolon maisemakuva-SWOT.

Kaava-alue	Yleisluonne	Vahvuudet (mahdollisuudet)	Heikkoudet (uhat)
Hannu-kainen	<ul style="list-style-type: none"> alueen historiasta kertova joenvarren kyläkenttä maiseman solmukohdassa Äkäsjokivarressa 	<ul style="list-style-type: none"> avoin perinnemaisema: maastoon istuvat vanhat rakennukset, peltoaukeat, kyläkenttä, historia joki kapea maisematila, tunnelma avoimelle maisemalle vastakohtana luonnonmaisemat: Yllästunturi, vaarat 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: tyyli ja rakennusten piha-alueet: uusien tonttien sijoittelu (avoimen maiseman sulkeutuminen) pellot ja niityt: pensoittuminen (näkyvien sulkeutuminen) vanhat rakennukset: kunto
Kuerjoki-Kuoppa	<ul style="list-style-type: none"> joenvarren mökkikylä ja haja-asutusalue maiseman solmukohdassa Äkäsjokikanjonissa 	<ul style="list-style-type: none"> monimuotoinen maisema: suo- ja peltoaukeat, selänteet, rinnemetsät joet, koski maiseman solmukohdassa, Kuerlinkat- luonnonnähtävyyks kapea suuntautunut maisematila, tunnelma suojapuusto luonnonläheisyys ulkoilureitit 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: uudisrakennusten tyyli ja sijoittelu (jokinäkyvien sulkeutuminen) jokivarsipellot ja –niityt: pensoittuminen (jokinäkyvien sulkeutuminen) tiet ja ulkoilureitit: maaston kuluminen, paljaat tieluiskat talousmetsänhoito
Kuertunturi	<ul style="list-style-type: none"> metsäinen harvaan rakennettu mökkikylä Kuertunturin alarinteessä 	<ul style="list-style-type: none"> yhtenäinen rinnemetsä ja harva rakentaminen näkymät: vaarat, Ylläs-, Kukas- ja Kesänkitunturit joki kevyenliikenteenväylä ja ulkoilu-reitit 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: kaupunkimainen mittakaava ja rakennustyyli, sijoittelu, keskeneräisyys tiet: pitkät suorat, kevyenliikenteenväylän leventämä tiealue, paljaat tieluiskat ei näkymiä jokivarteen sähkölinjat
Äkäslompolon kylä	<ul style="list-style-type: none"> alueen asumis- ja matkailuhistoriasta kertova järvikylä ja palvelukeskus maiseman solmukohdassa, jota tunturit kehystävät joka ilmansuunnasta 	<ul style="list-style-type: none"> mutkittileva kylätie ja kevyenliikenteenväylä, johon niitty- ja peltoaukeat sekä pihapiirit tuovat vaihtelua historiallinen kerroksellisuus, matkailun historia (ympärivuotinen matkailukylä) avoin perinnemaisema vanhoine rakennuksineen, niitty- ja peltoaukeineen järvi, Äkäsjoki, kosteikot, ojat näkymät: tunturit ulkoilureitit palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: uudisrakennusten tyyli ja sijoittelu piha-alueet: rajautuminen, laajat asfalttipinnat tiet: paljaat tieluiskat ja –pientareet sähkölinjat
Ristimella	<ul style="list-style-type: none"> pääosin metsäinen harva asuinalue ja mökkikylä kylän tuntumassa Äkäsjokivarressa 	<ul style="list-style-type: none"> yhtenäinen metsäalue pellot ja niityt, kaukomaisemien avautuminen Äkäsjoki näkymät: tunturit, kylän perinnemaisema harva rakentaminen kylän ja palvelujen läheisyys ulkoilureitit ja kevyenliikenteenväylä 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: keskeneräisyys, huonokuntoiset rakennukset tiet: suora ja leveä tiealue niityt: (rakentaminen tai umpeenkasvu)
Helukka	<ul style="list-style-type: none"> pääosin metsäinen pienialainen asuinalue ja mökkikylä kylän tuntumassa 	<ul style="list-style-type: none"> yhtenäinen metsäalue peltolohko: kaukomaisemien avautuminen näkymät: tunturit, kylän perinnemaisema kylän ja palvelujen läheisyys kevyenliikenteenväylä 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: keskeneräisyys, kaupunkimainen mittakaava ja rakennustyyli piha-alueet: kuluminen tiet ja reitit: suora ja leveä tiealue, paljaat tieluiskat, ei yhteyksiä ulkoilureiteille pellot: (umpeenkasvu tai rakentaminen)
Kaupinjärvi	<ul style="list-style-type: none"> pääosin metsäinen harvaan rakennettu oleva mökkikylä järvien välisellä kannaksella 	<ul style="list-style-type: none"> harva rakentaminen, yhtenäinen metsäalue järvilaaksot suoalueineen näkymät: tunturit, perinnemaisema niittyineen ja vanhoine pihapiireineen mutkainen kaavatie 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: keskeneräisyys, tyyli ja sijoittelu piha-alueet: kuluminen tiet: paljaat tieluiskat soramonttu niityt: pensoittuminen

Kaulavaara, Peltotieva	<ul style="list-style-type: none"> pääosin metsäinen harvaan rakennettu mökkikylä Kaulavaaran pohjoisrinteessä 	<ul style="list-style-type: none"> yhtenäinen rinnemetsä ja harva rakentaminen ympäristöön istuva rakennusmateriaali näkymät: Kuertunturi metsävarvuston palauttaminen metsäisillä pihoiilla, tievarsiojien maisemointi ulkoilureitit ja luonnonympäristö suojapuusto rinnemetsässä 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: keskeneräisyys piha-alueet: rajautuminen, asfaltti- tai sorapinnat, kuluminen tiet ja reitit: leveys, suuruus, asfaltin huono kunto, paljaat tieluiskat ja –pientareet, villit polut sähkölinjat
Kesänkijoki	<ul style="list-style-type: none"> jokivarressa pääosin metsäinen harvaan rakennettu mökkikylä, jonka länsiosa hotellien aluetta 	<ul style="list-style-type: none"> harva rakentaminen maastonmuodoiltaan pienipiirteinen ja vaihteleva maisema: jokilaakso, avosuot näkymät: tunturit ulkoilureitit 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: keskeneräisyys, kaupunkimainen mittakaava ja rakennustyylit hotellien piha-alueet: laajat asfaltti- tai sorapinnat, tonttien istuttaminen maastoon tiet ja reitit: runsaasti tienristeyksiä, villit polut, ulkoilureittien lähtöportit
Nilivaara	<ul style="list-style-type: none"> Kesänkijokeen rajautuva pääosin metsäinen harvaan rakennettu mökkikylä vaaran lounais- ja etelärinteessä 	<ul style="list-style-type: none"> harva rakentaminen joki- ja järvilaaksot, avosuot, peltoniittyaukeat näkymät: tunturijakso ulkoilureitit ympäristöön sopivat rakennusmateriaalit suojapuut, uusien tonttien varvuston ennallistaminen 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: keskeneräisyys, tyyli, sijoittelu tiet ja reitit: kuluminen, paljaat tieluiskat piha-alueet: rajautuminen pellot ja niityt: pensoittuminen (umpeenkasvu, rakentaminen)
Röykkömukka	<ul style="list-style-type: none"> metsäinen harvaan rakennettu mökkikylä tunturin luoteisrinteessä kansallispuiston vieressä 	<ul style="list-style-type: none"> yhtenäinen rinnemetsä ja harva rakentaminen maastoon sulautuvat rakennukset (mökkirakentamisen esimerkkikohde) metsävarvuston palauttaminen pihoiilla näkymät: Tiuraselkä, Ylläs, Kellostapuli ja Kesänkitunturit kansallispuiston läheisyys kevyenliikenteenväylä ja ulkoilureitit suojapuut 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: keskeneräisyys (laajentuminen suojavyöhykkeelle) piha-alueet: rajautuminen kaavateihin, kuluminen tiet: paljaat tieluiskat ja –pientareet, villit polut, piha-alueet sähkölinjat
Laskettelu-keskus (Ylläs-Ski)	<ul style="list-style-type: none"> laskettelukeskus Ylläksen pohjoisrinteessä metsänrajalla 	<ul style="list-style-type: none"> paljon avointa tilaa tunturit lähellä kaukomaisemat saavutettavuus: maisematie Luontokeskus Kellokas piha-piireineen ulkoilureitit metsänraja ja rinteiden rakkakivikko laadukkaasti suunniteltu ja rakennettu ulkoilmateatteri (kesämatkailun vetonaula) 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: tyyli, sijoittelu piha-alueet: rajautuminen, laaja asfalttipinta, mainoskyltit, ”ulkovarastot” tiet ja rinne: paljaat tieluiskat, kuluminen, näkyvyys-hallitsevuus

Liite 2. Ylläsjärven maisemakuva-SWOT.

Kaava-alue	Yleisluonne	Vahvuudet (mahdollisuudet)	Heikkoudet (uhat)
Maisematie	<ul style="list-style-type: none"> • Ylläksen länsirinteessä pääosin metsänrajalla kulkeva tunturikeskukset yhdistävä tie, joka kulkee erilaisten arvokkaiden luontokohteiden ja kansallispuiston läpi 	<ul style="list-style-type: none"> • paljon avointa tilaa • tunturit, vaarat, järvet • arvokkaat luontokohteet: lehtojensuojelualue, lieveuomastot, rakkarinteet • kansallispuisto • näköala-pysähdyspaikka • maisemointityöt • Ylläksen kaksi keskusta yhdistyvät maantieteellisesti 	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaminen: pengerrykset, jyrkät paljaat tieluiskat, (uudet kaava-alueet tien läheisyyteen) • vaikutukset luontoon: suojelualuekokonaisuuden pilkkoutuminen, vesitalouden muutokset, eläimistön häiriintyminen
Kotarova, Rämään-niemi	<ul style="list-style-type: none"> • metsäinen mökkikylä Ylläsjärvelle johtavan Ylläsjoen suunnaisen tien varrella 	<ul style="list-style-type: none"> • mutkitteleva kylätie • suomalaisemat tuovat vaihtelua metsäiselle taipaleelle • suojapuusto • peltoaukeat Luosuantie-Ylläsjärventien risteyksessä, josta kaukomaisemat Yllästunturiin • hiihto- ja koiralatureitit 	<ul style="list-style-type: none"> • tiet: paljaat tieluiskat • metsämaisema: yksipuolisuus (erosio)
Ylläsjärven kylä	<ul style="list-style-type: none"> • alueen historiasta kertova ainutlaatuinen ja perinteen säilyttänyt vanha järvikylä 	<ul style="list-style-type: none"> • mutkitteleva kylätie ja kevyenliikenteenväylä, joissa vaihtelevia tilajaksoja • avoin ja ehjä perinnetilakokonaisuus vanhoine rakennuksineen ja peltoaukeineen (valtakunnallisesti arvokas perinnetilakokonaisuus) • luonnonmaisemat: järvi, Yllästunturi, avosuot • hiihto- ja kelkkareitit • palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaminen: uudisrakennusten tyyli ja sijoittelu (avoimen maiseman sulkeutuminen) • piha-alueet: rajautuminen • tiet: kevyenliikenteenväylän huono kunto • sähkölinjat • pellot ja niityt: pensoittuminen (umpeenkasvu tai rakentaminen)
Tieva	<ul style="list-style-type: none"> • mökkikylä ja asuinalue Ylläsjärven kylän koillispuolella 	<ul style="list-style-type: none"> • yhtenäinen metsäinen alue • maiseman monimuotoisuus: maaston pienipiirteisyys, vanhat pihapiirit ja suo- ja peltoaukeat • kylän palvelujen läheisyys • Yllästunturi kaukomaisemassa • suojapuusto • ulkoilureitit 	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaminen: keskeneräisyys • piha-alueet: rajautuminen, kuluminen • tiet: paljaat tieluiskat
Tunturipalo	<ul style="list-style-type: none"> • mökkikylä Iso-Ylläksen ja kansallispuiston vieressä Ylläksen kaakkoisrinteessä 	<ul style="list-style-type: none"> • yhtenäinen metsäinen alue • suoaukean tilan kokoajana • Yllästunturin ja kansallispuiston läheisyys • tuoret ja lehtomaiset kankaat, suojapuusto • monipuoliset ulkoilureitit • maisematie: yhteys Äkäslompolaan 	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaminen: keskeneräisyys • tiet ja reitit: eroosio, paljaat tieluiskat, vakiintumattomat ja epäselvät reitit, vaaralliset risteysalueet • sähkölinjat • kansallispuisto: raja epäselvä
Palovaara	<ul style="list-style-type: none"> • mökkikylä kaapeholla vaaralla kansallispuiston tuntumassa 	<ul style="list-style-type: none"> • yhtenäinen metsäinen alue, tuore kangas • luonnonmaisemien ympäröimä: Junkajänkkä-Kotarovanvuoma ja Yllästunturi • kansallispuiston läheisyys • maastoltaan pienipiirteinen ja monimuotoinen moreeniselänne • monipuoliset ulkoilureitit: valaistu latu, Aurinkotupa • kevyenliikenteenväylä 	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaminen: keskeneräisyys • tiet ja reitit: paljaat tieluiskat, eroosio, reittien lähtöpaikat • piha-alueet: rajautuminen, kuluminen
Laskettelu-keskus (Iso-Ylläs)	<ul style="list-style-type: none"> • laskettelukeskus Yllästunturin kaakkoisrinteessä metsänrajalla 	<ul style="list-style-type: none"> • palvelut • kaukomaisemat • tunturin läsnäolo, läheisyys • avaruus • tunturikasvillisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaminen: keskeneräisyys, mitta-kaava (kaupunkimaisuus, palvelujen keskittäminen näivettää kylän), ”ulkovarastot” • piha-alueet: laaja asfalttipinta, rajautuminen, toimintojen hajanaisuus • tiet, reitit, rinteet: näkyvyys-hallitsevuus, reittien lähtöpaikat, kuluminen

Liite 3. Ylläksen matkailukeskus-SWOT Ylläsjärven ja Äkäslompolon kylälaisten näkökulmasta (sitaatit = haastateltujen puhetta).

Paikka	Yleiskuvaus	Vahvuudet, mahdollisuudet	Heikkoudet, uhat
Latuverkosto, ladut ja muut reitit	<ul style="list-style-type: none"> • Latuja 333 km, Suomen laajin latuverkosto, kylälaisten ilman valtion tai kunnan tukea yhteistyössä perustama, yhteistyötä myös Ylläsjärven ja Äkäslompolon välillä 	<ul style="list-style-type: none"> • Ylläksen merkittävä vetovoimatekijä, myös kyläläiset käyttävät hiihtolatuja paljon • latuverkosto kulkee usein mökkialueiden läpi, ladun läheisyys myönteinen tekijä tontin myynnissä • mahdollisuuksia vihreät käytävät Levin ja Oloksen suuntaan • merkittävää yhteistyötä Ylläsjärven ja Äkäslompolon välillä: sama yrittäjä hoitaa ladut molemmiin puolin tunturia • metsän harventaminen voisi myös parantaa näkymiä reiteiltä 	<ul style="list-style-type: none"> • metsänhakuut uhkaavat ja ovat osin jo pilanneet reittejä ja niiltä aukeavia näkymiä esim. Ylläkseltä Oloksen suuntaan • suunnittelun ongelmat • reitit toissijaisia tontteihin nähden suunnittelussa; latuja joudutaan siirtämään: ”kohta ei kylästä lähde reittiä, pitää mennä 50 km autolla jos tätä menoa mennään” • virheet latureittien suunnittelussa, esimerkiksi vaaralliset rinteet ja mutkat; ”kaavoittajat ei paikan päällä vaivaudu käymäänkään, ne kattelee ilmakuvista” • huono reittien suunnittelu uhkaa Ylläksen asemaa maastohiihdon ykkösenä? • reittiviitoituksessa puutteita • moottorikelkkareitti järven halki häiritsee Äkäslompolossa paikallisia asukkaita • moottorikelkkareiteissä voidaan joutua käyttämään pakkolunastusta myös Ylläksen alueella; pidetään kielteisenä asiana • latujen kunto kevätsezonin lopussa puutteellinen; ylitettäviltä hiekkateiltä hiekkaa laduille • kevyenliikenteen väylien puuttuminen
Röykkömukka	<ul style="list-style-type: none"> • Mökkialue Äkäslompolossa 	<ul style="list-style-type: none"> • sopivan tiiviisti rakennettu mökkialue • latuverkosto kulkee Röykkömukan kautta • kävelymatkan päässä Äkäslompolon palveluista 	<ul style="list-style-type: none"> • hieman epäyhtenäiset rakennustyylit
Kaulavaara	<ul style="list-style-type: none"> • Uusi MH:n maale kaavoitettu mökkialue Äkäslompolossa 	<ul style="list-style-type: none"> • ladut ja moottorikelkkareitit kulkevat mökkialueen läpi • ski-bussiyhteydet pääosin toimivat • hyvä sijainti 	<ul style="list-style-type: none"> • alueelle on rakennettu myös rumia lomarakennuksia • pienilmaston muuttuminen rakentamisen myötä, tykkypuiden katoaminen?
Palovaara	<ul style="list-style-type: none"> • Mökkialue Ylläsjärven puolella tunturin ja kylän välissä 	<ul style="list-style-type: none"> • sopivaa kangasmaata • siististi rakennettu alue, yhtenäisen näköistä • Palovaaraan vievä tie on mukava • hyvät näkymät mökeistä • hotellipalveluita lähellä • oma rauha vaikka näkyikin muita mökkejä 	
Luosu		<ul style="list-style-type: none"> • Luosujoki ja joen linkka upea alue vanhaa puhdistamoa lukuun ottamatta ohjelmalvelualue: menee vanha tie ja puhdistamo ei ole enää käytössä; kallioita, kiipeilymahdollisuuksia, rikas luonto, käyttämätön alue, valtion maata • kangasmaata rannat; rantarakentamista 	<ul style="list-style-type: none"> • Luosun kohdalla Hyyverovassa porotalousyrittäjän uhkana, että Metsähallitus hakkaa vanhan metsän
Ylläslompolo	<ul style="list-style-type: none"> • Ylläsjärven kyläyhdistyksen ja Lapin Ympäristö-keskuksen rakennuttamat luontopolku ja lintutorni, alue lähellä Ylläs- 	<ul style="list-style-type: none"> • lintutorni • kauniit näkymät tunturiin päin • läheistä suoaluetta pyritty ennallistamaan pienpuhdistamon kanavan jäljiltä • kylän perheiden käyntipaikka, kyläläisten virkistysalue • potentiaalinen ”turistien hurmaamis- 	<ul style="list-style-type: none"> • pelätään voimakkaita hakkuita, jotka vaikuttaisivat kielteisesti maisemaan ja luontopolkuun

	järven kylää	paikka”, ei vielä täysin osattu hyödyntää	
Velhoniemi	<ul style="list-style-type: none"> • Velho-oopperoiden entinen ulkoilmanäyttämö, niemi Äkäslompolossa 	<ul style="list-style-type: none"> • keskeinen sijainti, ainutlaatuinen paikka • potentiaalinen paikka julkiselle rakennukselle, yleishyödylliseen käyttöön • tunnettu paikka 	<ul style="list-style-type: none"> • Velho-oopperoiden jälkeen niemi on kaavoitettu 2-3 mökkitonttia varten • alimitoitettu käytössä; mökkirakentamisen jälkeen ei enää mahdollinen julkisrakentamisen alue • pakkolunastaminen kunnalle ei ollut mahdollista poliittisista syistä: periaatepäätös ettei ryhdytä pakkolunastuksiin
Pellot kylä-alueella	<ul style="list-style-type: none"> • Maatalouskylän tärkeitä viljely- ja laidunalueita ja maaseutukylälle tyypillisiä, taloja ympäröiviä laajoja viheralueita, potentiaalista rakennusmaata (osittain otettu rakennuskäyttöön) 	<ul style="list-style-type: none"> • pellot perinteisen kylämaiseman osa • peltoja viljelty Ylläsjärvellä, joten peltojen hyödyntämistä rakennusmaana ei ole edes ajateltu • pellot säilyneet Ylläsjärvellä, koska pellot sopivat huonommin rakennusmaaksi pehmeiden takia • kylähenki; kyläläiset ovat halunneet säilyttää suvun maat omassa käytössä ja hallinnassa sekä kylän ilmeen 	<ul style="list-style-type: none"> • kylänraitti on hajanaisen näköinen kun osa pelloista on rakennettu ja osaa ei • pensoittuminen ongelmana mm. tien laidoilla ja entisillä laidunsaarilla sekä Ylläsjärvellä että Äkäslompolossa, kun maatalouden loputtua ei ole eläimiä syömässä puunvesoja eikä peltoja viljellä • kyläläisten haluttomuus myydä maata matkailu- ym. rakentamiselle vaikeuttaa kunnan näkökulmasta suunnittelua
Tunturit	<ul style="list-style-type: none"> • Ylläksen matkailukeskuksen tunnus, ”Seitsemän tunturin taikaa” 	<ul style="list-style-type: none"> • erityisesti Yllästunturi, mutta myös Aakenustunturi, Kellostapuli ja muut kansallispuiston alueen tunturit ja korkeat vaarat ovat alueen tunnusmerkki ja monelle syy vakituisen lomailuun alueella • Kammi-ravintola Yllästunturin huipulla hieno ja Aurinko-ravintola rinteessä sopii hyvin • rinteiden maisemointi mahdollisuus, ruohikko eli ”pelto ei sovi rinteeseen” 	<ul style="list-style-type: none"> • laskettelurinteet rumia maisemassa etenkin kesäisin • tunturinlaidan myyminen tonteiksi Äkäslompolon puolella uhkaa maisemaa ja ”sitä, minkä takia ihmiset tänne tulevat” • Iso-Ylläksen alueella ongelmana rauta- ym. romut ja suojaamattomat lumiaidat • vaunualueen maisemointi Iso-Ylläksen alueella tekemättä loppuun, liian keskeisellä paikalla? • rinteiden toteutuksessa puutteellinen suunnittelu, epätasaiset laatu- ja maisemointivaatimukset • Ylläs-Saagan alueelle rakennettu muutamia pieniä yksityismökkejä, rakennusmaan tuhlausta
Maisematie	<ul style="list-style-type: none"> • Ylläsjärven ja Äkäslompolon välinen tie puurajan tienoilla tunturissa 	<ul style="list-style-type: none"> • kulku Ylläsjärven ja Äkäslompolon välillä helpommaksi • tieltä katsottuna hienot maisemat, ei itse pilaa maisemaa • hyvin suunniteltu, paikallisten osallistuminen on vaikuttanut suunnitteluun mm. latuereittien säästämisen osalta 	<ul style="list-style-type: none"> • pelko siitä, että maisematie ”avaa” tunturinrinteet, mm. lehtojensuojelualueen matkailurakentamiselle
Mustavuoman lehtojensuojelualue	<ul style="list-style-type: none"> • Koskematonta metsää, Mustavuoman lehtojensuojelu-alue ym., ”luonnon-suojelun arvoista metsää” 	<ul style="list-style-type: none"> • Mustavuoman lehtojensuojelualue • luonnontilaisuus, suojeltu laskettelurinetoiminnalta maisematien pysähdysalueelta Mustavuoman lehtojensuojelualueelle 	<ul style="list-style-type: none"> • maisematien rakentaminen lisää alueen saavutettavuutta ja samalla rakentamispaineita (uhka) • Mustavuoman yläpuolinen alue laskettelijoiden off-pistealue (hoide- tun rinnealueen ulkopuolinen luonnonrinne) • kaavamuutoskaavailuja laskettelurinteiden rakentamiseksi
Pallas-Yllästunturin kansallispuisto	<ul style="list-style-type: none"> • Vuonna 2005 Pallas-Ounastunturin kansallispuistoa laajentamalla perustettu kansallispuisto 	<ul style="list-style-type: none"> • kaunis ja keskeinen maisema-alue • matkailun merkittävä vetovoimatekijä • perustamisella paikallisten kannatus • luontokeskus Kellokas tärkeä sekä kyläläisille että matkailijoille • mahdollisuutena vihreä käytävä Leviltä Pallas-Yllästunturin kansallispuistoon 	<ul style="list-style-type: none"> • maaston kuluminen suosituimmilla reiteillä uhka (Kellostapuli, Var- kaankuru; osa paikoista vain talvi- käytössä) • kansallispuiston ympärillä hakataan metsää; ohjelmapalvelut haluavat kansallispuistoon • luontokeskukseen kulku turvatonta kun kevyen liikenteen väylä puutuu

Vihreä käytävä	Kansallispuistoon vievä viheralue Äkäslompolosta (järvestä) koilliseen	<ul style="list-style-type: none"> kyläläiset vaikuttaneet keskeisesti piti jatkua järven ympäri, mutta siitä luovuttiin yleiskaavassa kyläläisten tahdon mukaisesti; kuitenkin jäi vihreä käytävä yhteydeksi kansallispuistoon näkyä maisemassa että on rakentamaton alue 	
Järvet ja järvien rannat	Maaseutukylän pelto järvien rannoilla, asutus	<ul style="list-style-type: none"> järven jäällä hiihtolatuja ym. aktiviteetteja talvella, kesällä melontaa ja kalastusta ym. keskeinen kylämaiseman elementti (Y) järvi plussaa pitkospuut lähes järven ympäri Ylläsjärvellä, ”pääsee kivasti luontoon”, useita reittejä 	<ul style="list-style-type: none"> järvien rannat pitkälti yksityisomistuksessa, ristiriitoja kelkkaja muiden reittien aiheuttamasta häiriöstä paikalliselle asutukselle järveltä katsoen laskettelurinteet tunturinkyljessä erottuvat silmiinpistävästi selvästi etenkin kesällä matkailijoiden pääsy järven rantaan Äkäslompolossa → pakkolunastuksia?
Jokirannat		<ul style="list-style-type: none"> Pitkätörmen alue Äkäsjoen rannassa Kolarin menevän tien varrella kauris metsikkö ja alueen ”käyntikortti”, omistaja Metsähallitus ympärivuotisuus: joki palvelisi kesällä ja talvella mahdollisuus kunnostaa uittoperkkauksen jäljiltä matkailukäyttöön esimerkiksi Vähäjoen varsi 	<ul style="list-style-type: none"> mökkimaaksi kaavoittaminen uhkana, vaikka joen ranta onkin nykyisellään viheralue liian tiivis lomarakentaminen uhkana
Kyläalueet, kylänraitit	Järvenrantojen muotoa mukaileva, tien varrella peltoa, taloja ja kauppoja yms., perinteistä, alkuperäistä kylämaisemaa	<ul style="list-style-type: none"> Ylläsjärvellä loma-asunnot ovat piilossa, eivät vaikuta kyläkuvaan pellot säästyneet Ylläsjärvellä, koska ne eivät ole hyvää rakennusmaata Ylläsjärven kyläalueelta ei ole myyty tontteja ulkopuolisille, vaan on säästetty omille lapsille sisääntuloportti risteykseen matkailukeskuksen esille tuomiseksi matkailurakentamista vanhoissa pihapiireissä kotimajoituksen jäljiltä kylämäisyys ja sen säilyminen vahvuus, on muutakin kuin matkailukeskus 	<ul style="list-style-type: none"> Ylläsjärven kylän läpi kulkevalta tieltä ei huomaa että kylä on myös matkailukeskus kierrätyspisteen alue ja sen ympäristö sotkuinen -Ylläsjärven kylän ohi saattaa ajaa huomaamatta että se on matkailukeskuskylä tai missä itse keskus on epäyhteinäistä rakentamista, loma-asunto-rakentamista keskellä kylää Äkäslompolossa
Metsät	Metsäisyys keskeinen Ylläksen alueen maisemapiirre	<ul style="list-style-type: none"> kunta on kaavoittanut metsäalueet Ylläksen matkailukeskuksen liepeillä siten, että hakkuut vaativat maisematyöluvan metsiä merkitty kaavassa virkistysja metsätalousoikeuteen, jolloin sinne ei saa rakennuslupia porotilaa lukuun ottamatta talvella avohakkuutkin näyttävät suoalueilta metsänhakkuut ja -hoito kuten harvennus voivat parantaa maisemia 	<ul style="list-style-type: none"> joitakin kauniita paikkoja pilattu metsätaloustoimilla metsätalous perinteinen ammatti, jonka työllistyvyys ja merkitys vähentynyt matkailukeskusten kylissä voimakkaat metsätaloustoimet uhkana matkailuja virkistysreiteille
Jauhojärven tie ja sen ympäristö	Jauhojärven kylän kautta kulkeva keli-rikosta kärsivä hiekkatie Ylläsjärveltä Kaukosen tielle, mäntykangasta	<ul style="list-style-type: none"> Jauhojärven tien varressa hyvää rakennusmaata, valtion maata omakotitaloalueita lähellä kylää potentiaalinen matkailurakentamisenkin laajennusalue myös Jauhojärven kylä hieno alue matkailuja muussa mielessä, verrattavissa Könkään kylään Levin tienoilla 	<ul style="list-style-type: none"> osittain Kittilän kunnan puolella, kuntaraja haittaa kehittämistä
Ylläsjärvi Kurtakko -väli		<ul style="list-style-type: none"> ei niin lähellä tunturikeskusta sijaitsevia ja näin matkailullisesti vähemmän arvokkaita maita, jotka voisivat soveltua omakotirakentamiseen kangasmaata 	

Liite 4. Levin maisemakuva-SWOT.

Kaava-alue	Yleisluonne	Vahvuudet (mahdollisuudet)	Heikkoudet (uhat)
Pohjoisosa			
Sirkka	<ul style="list-style-type: none"> • järvilaaksossa sijaitseva alueen historiasta kertova vanha kyläalue, symbolina kyläkauppa naapurustoineen 	<ul style="list-style-type: none"> • avoimet tilat: niityt ja niiltä avautuvat tunturimaisemat • suljetut tilat: metsät aluetta kokoavana elementtinä • elävä kylä (historiallinen kerroksellisuus) • kapeneva polveileva katu vanhat rakennukset ja pihapiirit • kevyenliikenteenväylä • joki ja lampi 	<ul style="list-style-type: none"> • niityt: pensoittuvat (umpeenkasvu), rakentaminen pirstaloi (mittakaavan kasvu, kaupunkimainen ilme) • rakentaminen: vieraita elementtejä perinnemaisemassa, mm. laskettelu-rinteet, metsien pirstoutuminen • piha-alueet: sijoittelu, maastonmuotoilu • tiet: hallitsevuus, läpiajoliikenne
Levikeskus	<ul style="list-style-type: none"> • Levitunturin juurella tiiviiksi rakennettu kaupunkimainen palvelukeskus, symboleina alppitalot 	<ul style="list-style-type: none"> • monipuoliset palvelut • Leviraitin kevyenliikenteenväylä ja pikku toriaukeat • peräpohjalaisperinnettä noudattavat uudisrakennukset • yhtenäisyys 	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaminen: arkkitehtonisesti erilaiset rakennukset, kaupunkimainen mittakaava – ahtaat pihat, metsiköiden pirstoutuminen • tiet, reitit, rinteet: näkyvyys-hallitsevuus, paikoin vaaralliset risteykset, kuluminen • piha-alueet: jäsentymisen, maastonmuotoilu, laajat asfalttipinnat
Immeljärvi	<ul style="list-style-type: none"> • maiseman solmu-kohta ja alueen historiasta kertova perinnemaisema järvilaaksossa 	<ul style="list-style-type: none"> • maiseman solmu-kohta: yhtenäisyys, vahva tila, portti keskustaan • perinnemaisema vanhoine rakennuksineen ja niittyineen • Immeljärvi, tunturien metsäiset rinteet, tunturimaisemat • kevyenliikenteenväylä 	<ul style="list-style-type: none"> • niityt: (umpeenkasvu, rakentaminen) • tiet ja reitit: latujen linjaukset ja rakentamistapa niittyaukeilla • rakentaminen: uudisrakennusten tyyli ja sijoittelu (Levin länsirinteen ja Kätjän metsien kaavoitus) • piha-alueet: (vanhojen pihapiirien täydennysrakentaminen)
Kätkä	<ul style="list-style-type: none"> • rakenteilla olevien erillisten mökkikylien ja omakotija pienkerrostalon alue Levikeskus-alueen tuntumassa järvilaaksossa 	<ul style="list-style-type: none"> • monimuotoinen maisema: metsää, suota, vesistöä, selänheitä, vaarat, tunturi • monipuolinen reittiverkosto • rakennustapamääräykset: yhtenäinen rakentamistyyli kullakin kaava-alueella • vanhat pihapiirit, peltoaukeat 	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaminen: keskeneräisyys (tiivistymisen), metsien pirstoutuminen • reitit: linjaukset • niityt: rakentaminen • piha-alueet: rajautuminen
Sirkkajärvi	<ul style="list-style-type: none"> • alueen historiasta kertova elävä järvikylä, jonka pohjoisosa säilynyt yhtenäisenä perinnemaisemana 	<ul style="list-style-type: none"> • järvien läheisyys, salmi • elävät perinnemaisemat (maakunnallisesti arvokas perinnemaisema), Kätkätunturi • Sirkkajärveä kiertävä kyläraitti • kevyenliikenteenväylät 	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaminen: vieras arkkitehtuuri, laskettelu-rinteet kaukomaisemassa • tiealueet: kunto • niityt: umpeenkasvu (järvinäkyminen sukeutuminen) ja rakentaminen • Sirkkajärven rehevöityminen
Petsukka	<ul style="list-style-type: none"> • asuinalue ja mökki-kylä järvilaaksossa Rakkavaaran pohjoispuolella, josta vanha yhteys Hossan kylään 	<ul style="list-style-type: none"> • monimuotoinen maisema • vanha historiallinen – kapea - vaihteleva, tunnelmaltaan intiimi tie (kevyenliikenteenkaista) • yhtenäisiä metsäalueita • pienvesistöt 	<ul style="list-style-type: none"> • reitit: rakentamistapa, kuluminen
Rakka	<ul style="list-style-type: none"> • mökkikylä Levitunturin pohjoispuolella metsän keskellä vaaran rinteessä 	<ul style="list-style-type: none"> • metsäalueen visuaalinen yhtenäisyys: maastoon hyvin istutettu – polveileva - vaihteleva kevyenliikenteenväylä ja rakennukset • rakentaminen: rakentamistapa ja -tyyli (mökkirakentamisen malli-kohde) • palvelujen ja Levin läheisyys • ulkoilureitit 	<ul style="list-style-type: none"> • tiet: läpiajo (lisääntyminen) • rakentaminen: (kokoavan metsäalueen pirstoutuminen, rakenteen tiivistyminen)
Hossa	<ul style="list-style-type: none"> • vanha historiallinen kyläalue maiseman solmukohtassa ja vesireittien yhtymäkohdassa Ounasjokivarressa 	<ul style="list-style-type: none"> • historiallinen kyläalue ja vesireitti • maiseman solmu-kohta • maisemien monimuotoisuus, rytmi • maastoltaan vaihteleva vanha tie, kylänraitin tunnelma • yhtenäiset metsäalueet rajaamassa avointa kyläkenttää • lännestä tultaessa pihapiirien ja talojen muodost. portti kyläalueelle 	<ul style="list-style-type: none"> • rakentaminen: venesatama (suojametsän pirstoutuminen) • niityt: (umpeenkasvu, kylämaiseman sulkeutuminen)

Eteläosa			
Taalojärvi	<ul style="list-style-type: none"> toimintakeskukseksi rakennettu viheralue ("urheilupuisto") tunturin juurella, symbolina countryclub 	<ul style="list-style-type: none"> visuaalinen monimuotoisuus Taalojärvi golfkentän maastonmuotoilu, rakentamisen ja hoidon laatu matkailualueen käytön monipuolisuus 	<ul style="list-style-type: none"> tiet ja reitit: reittien linjaukset, (läpiajo) piha-alueet: laajat asfalttipinnat, (golfkentän ekologiset vaikutukset, alueen sulkeutuminen muilta käyttäjiltä, visuaalinen kontrasti)
Utsuvaara	<ul style="list-style-type: none"> syväinen mökkikylä rakkaisen vaaran laella Levitunturin kupeessa 	<ul style="list-style-type: none"> eristyneisyys, oma rauha karuus, ainutlaatuinen tunnelma kauniit kaukomaisemat Levitunturin läheisyys 	<ul style="list-style-type: none"> piha-alueet: kuluminen (hidas palautuminen) rakentaminen: tyyli, sijoittelu (metsänrajan pirstoutuminen, pohjavesivirtausten muutokset, puiden kuivumiskuolemat, pohjavesien saastuminen, maaperän eroosio)
Taalovaara	<ul style="list-style-type: none"> luonnonmaisemien ympäröimä syväinen mökkikylä vaaran rinteessä Ounasjokivarressa 	<ul style="list-style-type: none"> maaston pienipiirteisyys, polveileva kaavatie oma rauha, luonnonmaisemat Ounasjoen läheisyys reittiverkosto metsäalueen visuaalinen yhtenäisyys kaavamääräyksillä maastoon istutetut rakennukset 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: syräisyys, palvelujen puuttuminen, hidas rakentuminen tiet ja reitit: risteysalueet, kevyenliikenteenväylän puuttuminen, (eroosio)
Tieva	<ul style="list-style-type: none"> palvelusatelliitti Levitunturin etelärinteessä, symboleina suuret (linnamaiset) rakennukset 	<ul style="list-style-type: none"> Levitunturin läheisyys majoitusrakentamisen tukeutuminen muihin palveluihin maisemien monimuotoisuus: metsää, suota, tunturi, vaara, vesistöä suotuisa pienilmasto 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: maastonmuotoilu, rakennusten mittakaava, tyyli piha-alueet: piharakentamistyyli, laajat asfalttipinnat
Gondolikeskus ja Levin huippu	<ul style="list-style-type: none"> Levin huippu (tunturikeskuksen symboli) ja siihen kytkeytyvä toimintakeskus (mökkikylä, kauppa- ja rinnepalvelukeskus) Levin rinteessä 	<ul style="list-style-type: none"> kauniit kaukomaisemat Levitunturin läheisyys majoitusrakentamisen tukeutuminen muihin palveluihin maisemien monimuotoisuus: metsää, suota, tunturi, vaara, vesistöä 	<ul style="list-style-type: none"> rakentaminen: maastonmuotoilu, yhdyskuntatekniikka, tyyli tiet, reitit, rinteet: linjaukset, näkyvyys-hallitsevyys, risteukset, kuluminen piha-alueet: laajat asfalttipinnat, toimintojen hajanaisuus

Liite 5. Levin matkailukeskus–SWOT Sirkan kylälaisten näkökulmasta (sitaatit = haastateltujen puhetta).

Paikka	Yleiskuvaus	Vahvuudet, mahdollisuudet	Heikkoudet, häiriötekijät, uhat
Levin kes- kusta	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunki-mainen ja tiiviisti rakennettu palvelukeskittymä, liikkeitä ja ravintoloita yms. sekä loma-asuntoja 	<ul style="list-style-type: none"> tiiviisti rakennettu keskusta hyvä varsin yhtenäinen rakennustyyli keskusta saavutettavissa moottorikelkalla tilataideteos liikenneympyrässä 	<ul style="list-style-type: none"> ns. alppitalot jakavat mielipiteitä, osan mielestä eivät sovi ollenkaan ja ovat rumia voimakas liikenne, mm. moottorikelkailu keskustassa kappelin paikka huonosti suunniteltu, sekoittuu muuhun rakentamiseen keskusta-alueen metsäisyys vähentynyt huomattavasti pysäköintialueiden puute viheristutusten puute kylä on siirtynyt matkailukeskuksen tieltä kauemmas
Kätkä- tunturin alue	<ul style="list-style-type: none"> Valtaosin kylä-läisten omistamaa metsää, kylä-läisten ja matkailijoiden tärkeä virkistysalue, osin määrätty hakkuiden toimenpidekieltoja 	<ul style="list-style-type: none"> maisemallinen solmukohta Immeljärven kanssa mm. valtatieltä 79 katsottuna, Kätkän päältä tarjoutuu hienot näkymät ja maisemat sekä paikallisten että matkailijoiden suosima hieno luontopolku sekä laavu Kätkän päällä paikallisten metsästys- ja marjatusalue erämainen alue lähellä kylää ja matkailukeskusta potentiaalinen loma-asuntojen rakentamisen laajennusalue sekä retkeily- ja virkistysalue paikallisten omistamaa metsää, sukutiloja luonnonmukaiset hiihto- ja patikointireitit, ei nykyisellään mene virallista hiihtolatua vaan vain kapea polku mahdollisuutena reittien luonnonmukaisuuden säilyttäminen (pienet polut ja kapeat ladut, rajoitetusti pitkospuuta tms.) Kätkän säilyttäminen ”villinä, oikeana luontona”, pitkälle rakennetut reitit Levitunturin ympärille käytöstä päättäminen yleiskaaressa, sopu 	<ul style="list-style-type: none"> reittirakentamisella hävitetty uhanalaisia lajeja maaston kuluminen ja erodoituminen suosituilla reiteillä voimakkaat metsätaloustoimet uhkaavat maisemaa ja reittejä,” Kätkätunturin kyljen avohakkuut näkyvät kauas” (valmisteilla pehmeämpiä menetelmiä) ristiriidat alueen käytöstä jatkuvat vuosikymmeniä, käytön suunnittelu vaikeaa myös poliittisesti uhka myös alueen suojeleminen siten, että sitä ei voi käyttää sen enempää ulkoilualueeksi kuin rakentamiseenkaan (Natura) - Kätkätunturin päälle suunnitteilla oleva leveä latureitti näkyisi maisemassa häiritsevästi
Utsuvaara	<ul style="list-style-type: none"> Rakenteilla oleva mökki-alue 	<ul style="list-style-type: none"> hyvä laajentumisalue, koska säästää esimerkiksi Kätkän aluetta rakentamispaineilta laskettelurinteiden ja Levin ympäristien kautta yhteydet Levin keskusta 	<ul style="list-style-type: none"> oli potentiaalinen retkeilyreitit paikka ennen mökkialueen rakentamista rakennettu liian korkealle tunturissa ”se oli ihan virhe”
Rakka- vaara	<ul style="list-style-type: none"> Vanhimpia Levin mökki-alueista 	<ul style="list-style-type: none"> myönteisenä ja onnistuneena pidetty alue yhtenäisesti rakennettu alue suunniteltu siten, että mökit katoavat mäkien ja puuston sekaan 	<ul style="list-style-type: none"> uhkana, että rakennetaan vähitellen liian täyteen ja tiiviisti siten, että mökkien välissä ei ole metsää
Koutamaa	<ul style="list-style-type: none"> Rakenteilla oleva mökki-alue 	<ul style="list-style-type: none"> kauniit maisemat, hyvä sijainti metsäinen alue 	<ul style="list-style-type: none"> rakentamisen liiallinen tiivistäminen; pitäisi jäädä metsää väliin
Levitunturi	<ul style="list-style-type: none"> Levitunturilla sijaitsee Suomen johtava laskettelukeskus, rinteitä joka puolelle tunturia 	<ul style="list-style-type: none"> hyvät ja monipuoliset laskettelurinteet ja hissit yhteydet tunturin yli joka puolelle laskettelurinteiden kautta tunturin päältä ja rinteistä hyvät maisemat tie tunturin ympäri, myös skibussi kulkee 	<ul style="list-style-type: none"> tunturin päälle vievä tie ja pysähdysalue tunturin päällä kaipaavat kohennusta rinteiden valaistus häiritsevä, valosaastetta suunnitelmia rakentaa hotelli tunturin päälle vastustetaan, näkyy kaikkialle rinteiden rakentaminen joka puolelle tunturia -> menetetty mahdollisia patikointireittejä kuten Taalovaaran kuru (Kätkän säilyttäminen ja muilla tuntu-

			reilla kuten Pallaksella olevat reitit korostuvat)
Levi- ja Sirkka-järvet	<ul style="list-style-type: none"> Sirkan kylän ja Levitunturin pohjoispuolella sijaitsevat järvet 	<ul style="list-style-type: none"> rehevöityneiden järvien kunnostaminen mahdollisuus; vedennostamishanke käynnissä tai suunnitteilla uimarannan rakentaminen kesämatkailua ja paikallisia asukkaita varten 	<ul style="list-style-type: none"> rehevöityminen ongelma erityisesti Levijärvessä, ”järvi muistuttaa peltoa” uimarannan puute vedennostamishanketta myös vastustettu
Immeljärvi	<ul style="list-style-type: none"> Keskeinen maisemaelementti, tunturijärvi Kätätunturin vieressä Levin pääväylän Muonioon vievän valtatie 79 varrella 	<ul style="list-style-type: none"> kylän kauneimpia paikkoja maiseman solmu kohta vieressä Pahtakuru, jonne suunnitellaan mm. riippusiltaa ja reittejä Immeljärven vierestä Kätätunturi järven takana rannalla perinnetaloja, arvokasta kulttuurimaisemaa, esim. Koutaniemi 	<ul style="list-style-type: none"> kelkkareitti Immeljärven halki aiheuttaa meteliä ja järven ylle pakokaasupilviä; kelkkailu hyvää bisnestä eikä vaihtoehtoisista paikkaa tunnu olevan joten ei voi siirtää saastuttaako kelkkareitti Immeljärven (pieni järvi) ongelmia koska sijaitsee ongelma-alue Kätän vieressä Immeljärven arvokkaita ranta-alueita pyritään kaavoittamaan pois kyläläisten käytöstä matkailukäyttöön (Koutaniemi) kyseenalaista arkkitehtuuria järven rannalla pyrkimystä rakentaa hotelleja ja mökkejä Immeljärven rannan tuntumaan?
Pelto-alueet	<ul style="list-style-type: none"> Ennen viljely- ja laidunalueita, nyk. avoimia tiloja kuten kukkakeitoja kylärakenteessa, potentiaalisia rakennusalueita 	<ul style="list-style-type: none"> kauniita kukkapeltoja nykyisin maataloustoiminnan lakattua avoimia viheralueita potentiaalista rakennusmaata 	<ul style="list-style-type: none"> pensoittuminen ongelmana peltoja uhkaa monenkirjava mökkirakentaminen ”lappilaisella kulleropellolla kaikenlaisia taloja” peltojen vähittäinen häviäminen?
Läheiset kansallispuistot ja tunturit	<ul style="list-style-type: none"> Pallas-Yllästunturin kansallispuisto, mm. Yllästunturi, Pallas- ja Olostunturit sekä Kumpuntunturi 	<ul style="list-style-type: none"> Levin sijainti lähellä kansallispuistoa ja muita tuntureita mahdollisuutena vihreä käytävä Pallas-Yllästunturin kansallispuistoon, jonne päin on jo retkeilyreittejä ja latuja erämaaisemaa 	<ul style="list-style-type: none"> metsätaloustoimet reittien varrella kansallispuistojen suunnassa kaivosten perustaminen Ylläksen ja Levin matkailukeskusten väliselle alueelle
Metsät		<ul style="list-style-type: none"> marjastus, sienestys, metsästys, (kotitarve)metsätalous virkestysalue kyläläisille ja matkailijoille metsien aukkopaikoissa mukava hiihtäjän pysähtyä, hyvät kauko- maisemat esim. Ylläkselle tai Pallakselle; ”pystymetsässä” hiihdetään pää painuksissa läpi metsät merkittävä vahvuus ja vetovoimatekijä maisemassa 	<ul style="list-style-type: none"> avohakkuut uhkaavat maisemaa joissakin tapauksissa kiistat metsien käytöstä hajottavat yhteisöä erämaisuus, koskemattomuus ja luonnontilaisuus kärsivät metsien läpi vedetyistä voimalinjoista, esimerkiksi Pyhäntunturin ja Kätätunturin välillä paikallisyhteisön perinteinen luonnonkäyttö vaikeutunut, marja- ja metsästyksmaat yhä kauempana
Reitit (kelkka- ja huskyreitit, ladut)		<ul style="list-style-type: none"> monipuoliset moottorikelkka- ja huskyreitit hyvä latuverkosto 	<ul style="list-style-type: none"> moottorikelkkareitit aiheuttavat melua, ilman saastumista ja vesiä ylittäessään mahdollisesti vesien saastumista vaaratilanteita Levin keskustassa, jonka läpi moottorikelkkareitit menevät, kelkkailu laduilla koiravaljakkoajelu aiheuttaa melua ja tarhat hajuhaittoja